

L. A. BILL No. CII OF 2025.

A BILL

**FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LAND REVENUE CODE,
1966.**

सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १०२.

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

(विधानसभेने दिनांक १२ डिसेंबर, २०२५ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.)

(विधानपरिषदेने दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.)

१९६६ चा **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी
महा ४१. सुधारणा करणे इष्ट आहे; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या शहात्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम
करण्यात येत आहे:-

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (दुसरी सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण)
अधिनियम, २०२५, असे म्हणावे.

एचबी २२११-१

सन १९६६
चा महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
४१ याच्या कलम
३६ ची सुधारणा.

२. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश, “उक्त संहिता” असा केला आहे) याच्या कलम ३६ मध्ये, पोट-कलम (४) मधील,— १९६६ चा महा. ४१.

(एक) “किंवा महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ” या मजकुराऐवजी, “किंवा बँकांचा व्यवहार करणाऱ्या कंपन्यांबाबत (उपक्रम संपादन करणे आणि हस्तांतरण) अधिनियम, १९८० याच्या कलम १९८० चा २ च्या खंड (ब) च्या अर्थानुसार, तत्सम नवीन बँक किंवा महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल; ४०.

(दोन) स्पष्टीकरणापूर्वी, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल, आणि ते, २७ फेब्रुवारी, २००९ पासून समाविष्ट करण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल:—

“परंतु, भोगवटादार, भोगवटादार वर्ग दोन, शेतीव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही प्रयोजनासाठी, त्याची मालमत्ता, सहकारी संस्थेच्या, भारतीय स्टेट बँकेच्या, तत्सम नवीन बँकेच्या किंवा महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाच्या नावे गहाण ठेवण्यापूर्वी, सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, शासन विनिर्दिष्ट करील अशा दराने, शासनास गहाण शुल्क प्रदान करील.”.

विधिग्राह्यीकरण.

३. उक्त संहितेमध्ये किंवा त्याअन्वये केलेल्या कोणत्याही नियमांमध्ये अथवा कोणत्याही न्यायालयाच्या, न्यायाधिकरणाच्या किंवा इतर कोणत्याही प्राधिकरणाच्या कोणत्याही न्यायनिर्णयात, हुकूमनाम्यात किंवा आदेशात काहीही अंतर्भूत असले तरी, सहकारी संस्थेने, भारतीय स्टेट बँकेने, तत्सम नवीन बँकेने, किंवा यथास्थिति, महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाने भोगवटादार वर्ग-दोनला, आगाऊ स्वरूपात दिलेल्या कर्जाच्या मोबदल्यात, त्याने अशा सहकारी संस्थेच्या किंवा भारतीय स्टेट बँकेच्या किंवा तत्सम नवीन बँकेच्या किंवा महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाच्या नावे, शेतीव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही प्रयोजनासाठी, त्याची मालमत्ता गहाण ठेवल्याबद्दल, त्याच्याकडून २७ फेब्रुवारी, २००९ पासून सुरू होणाऱ्या आणि महाराष्ट्र जमीन महसूल (दुसरी सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) संहिता, २०२५ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकास संपणाऱ्या कालावधीत शासनाने किंवा कोणत्याही महसूल अधिकाऱ्याने केलेली गहाण शुल्काची कोणतीही आकारणी, मागणी व वसुली ही, महाराष्ट्र जमीन महसूल (दुसरी सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) संहिता, २०२५ द्वारे सुधारणा केलेल्या उक्त संहितेअन्वये, वैधपणे आकारण्यात, मागणी करण्यात, वसूल करण्यात किंवा घेण्यात आली असल्याचे मानण्यात येईल आणि नेहमीकरिता वैधपणे आकारण्यात, मागणी करण्यात, वसूल करण्यात किंवा घेण्यात आली असल्याचे मानण्यात येईल; आणि त्यानुसार,— २०२५ चा महा.—.

(एक) अशा प्रारंभाच्यापूर्वी, उक्त संहितेच्या तरतुदींमध्ये, शासनाने अशा गहाण शुल्काच्या आकारणीसाठी, मागणीसाठी व वसुलीसाठी किंवा कारवाईसाठी तरतूद केलेली नव्हती या कारणावरून, कोणत्याही न्यायालयात किंवा कोणत्याही न्यायाधिकरणासमोर किंवा अन्य प्राधिकरणासमोर कोणताही दावा, खटला किंवा अन्य कायदेशीर कार्यवाही दाखल करण्यात येणार नाही; आणि

(दोन) २७ फेब्रुवारी, २००९ पासून अशा प्रकारे आकारणी केलेल्या, मागणी केलेल्या व वसूल केलेल्या, अशा कोणत्याही गहाण शुल्काच्या परताव्यासाठी किंवा केलेल्या कोणत्याही कारवाईसाठी कोणत्याही न्यायालयात किंवा कोणत्याही न्यायाधिकरणासमोर किंवा अन्य प्राधिकरणासमोर कोणताही दावा, खटला किंवा अन्य कायदेशीर कार्यवाही दाखल करण्यात येणार नाही किंवा चालविण्यात येणार नाही किंवा चालू ठेवण्यात येणार नाही.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १०२.]

[महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात
आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे,
महसूल मंत्री.]

[विधानसभेने दिनांक १२ डिसेंबर, २०२५
रोजी संमत केल्याप्रमाणे.]

[विधानपरिषदेने दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५
रोजी संमत केल्याप्रमाणे.]

डॉ. विलास आठवले,
सचिव-३,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.